

รูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ทางธุรกิจ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง*
Buddhist Behavior Patterns for Developing English Communication Skills
for Business of Students at Rajamangala University of Technology Lanna:
Lampang Campus

ปริยารัตน์ ศรีชัยวงศ์

Preeyarut Srichaiwong

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang, Thailand.

Corresponding Author's Email: pkapunya@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง และ 2) พัฒนาและนำเสนอพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัยคือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 2) การสนทนากลุ่มย่อย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ จำนวน 6 ราย นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ จำนวน 12 คน และ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 23 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) โดยการนำกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอนมาใช้ศึกษาพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผ่านการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ชัดเจน โดยมีรายวิชาที่มีเนื้อหาที่ถูกปรับปรุงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในด้านต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน รวมไปถึงการเรียนรู้นอกสถานที่ มีการนำหลักธรรมอิทธิบาทธรรม 4 มาใช้ในการคัดเลือกบุคคลในการเข้าทำงาน การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษา สามารถใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย ฉันทะ คือ ความรักงาน วิริยะ คือ ความเพียร จิตตะ คือ ความเป็นผู้มีใจจดจ่อ และวิมังสา คือ ความเป็นผู้รู้จักสังเกต ดังนั้น นักศึกษาจะต้องมีความรักในสิ่งที่ตนเองทำและมีความเพียรพยายาม เพื่อที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: รูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธ; การพัฒนาทักษะการสื่อสาร; ภาษาอังกฤษทางธุรกิจ; หลักอิทธิบาทธรรม 4; กระบวนการจัดการความรู้; นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate the Buddhist behavior for developing the English communication skills of students at Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang Campus; and 2) to develop and present the Buddhist behavior in the development of business English communication skills for students at Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang Campus. The study applied a qualitative research method. The research instruments included: 1) structured interview form; and 2) focus group discussion. The key informants were 6 entrepreneurs, 12 Bachelor degree students who studied all English subjects related to business English communication, and 5 program faculty members, totaling 23 persons.

According to the first objective, the 7-step knowledge management process was used to investigate the Buddhist behavior in developing business English communication skills, it is found that program faculty members have clear goals for developing the English communication skills of students. As a result, the content of each subject is improved to respond to the needs of students in various areas, the learning exchange is promoted in class, the field trip is organized, and the use of Iddhipāda (Four Paths of Accomplishment) as a recruitment criterion. The development of English communication skills for students can apply Iddhipāda which comprises: Chanda (aspiration), Viriya (effort), Citta (thoughtfulness), and Vīmaṃsā (investigation). Students are encouraged to love what they do and to put out effort in order to develop their business English communication skills.

Keywords: Buddhist Behavior Model; Communication Skills Development; Business English; Iddhipāda; Knowledge Management Process; Students at Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang Campus

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 (2560 - 2564) ได้กำหนดประเด็นหลักในการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความ

เป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ (Office of the National Economic and Social Development Council, 2017)

ด้วยสภาพการทำงานของคนในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมาก ทำให้บุคคลวัยทำงานส่วนใหญ่ต้องทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานมากขึ้นและหนักขึ้น จนบางครั้งทำให้ไม่มีเวลาสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว ดังนั้นคนเราจะต้องจัดสรรแบ่งเวลาด้าน และชีวิตอย่างเหมาะสม โดยทั่วไปงานและชีวิตส่วนตัวมักจะเป็นความต้องการที่ขัดกันระหว่างองค์กรและพนักงาน องค์กรต้องการให้พนักงานทุ่มเทกับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่พนักงานต้องการใช้เวลากับชีวิตความเป็นอยู่และครอบครัวอย่างมีความสุข งานและชีวิตจึงมีผลกระทบซึ่งกันและกัน (Glezer, and Wolcott, 1999) เมื่อชีวิตครอบครัวมีผลกระทบต่อสถาบันทรัพยากรมนุษย์ (Family interference with work: FIW) หรืองานมีผลกระทบต่อชีวิตครอบครัว (Work interference with family: WIF) ก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างงานและครอบครัว (Work-family conflict or family-work conflict) ซึ่งจะส่งผลเสียต่อทั้งพนักงาน ครอบครัว และองค์กร เช่น ผลต่อชีวิตและครอบครัวพบว่ามีความเสี่ยงด้านสุขภาพของพนักงานสูงขึ้น กิจกรรมและความสัมพันธ์กับครอบครัวลดลง ความเครียดและความเหนื่อยล้าทางอารมณ์สูงขึ้น ผลต่อองค์กรพบว่าพนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานลดลง อัตราการขาดงานและการลาออกของพนักงานสูงขึ้น พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรลดลง และมีผลผลิตต่ำลง (Allen, 2000) ดังนั้นการที่ทั้งงานและชีวิตครอบครัวจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีความสมดุลซึ่งกันและกัน ระหว่างงานและชีวิตครอบครัว เมื่อพนักงานมีสมดุลชีวิตดีสุขภาพจิตที่ดีตามความร่วมมือในการทำงานก็จะสะดวกและง่ายขึ้น ความสำนึกในการอยู่ร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันเพื่อองค์กรก็จะเกิดขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและทำให้องค์กรพัฒนาก้าวต่อไป ความสมดุลในชีวิตและการทำงานมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลตามบทบาทที่แตกต่างกันไป ในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล เช่น บุคคลที่สถานะโสดและบุคคลที่แต่งงานมีครอบครัว มีบุตรหลานต้องดูแล บุคคลที่อยู่ในช่วงการทำงาน ที่แตกต่างกัน เช่น เริ่มงานใหม่ หรือใกล้วัยเกษียณ ย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องความสมดุลและการทำงาน นอกจากนี้บุคคลที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันย่อมมีความสมดุลในชีวิตและการทำงานแตกต่างกันไปตามลักษณะการทำงาน และความสมดุลในชีวิตและการทำงานยังขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม สถาบันทางครอบครัว การใช้ชีวิตประจำวันและการบริหารในแต่ละองค์กรอีกด้วย การนำเอาแนวคิดการพัฒนาพฤติกรรมเชิงพุทธมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรม รวมไปถึงสร้างรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธเพื่อใช้ในการด้านการศึกษา จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ตลอดชีวิต

การสร้างรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยมุ่งพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียนในระดับครอบครัวและสถาบันทางสังคม วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองและจัดโดยมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การวิจัยปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมการปฏิรูปการเรียนรู้ต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะการพัฒนาเชิงพุทธจิตวิทยาบูรณาการ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในทุกระดับการศึกษา ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ 1) คนไทยส่วน

ใหญ่ ซึ่งเป็นพุทธศาสนิกชนควรมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติถูกต้องต่อศาสนาที่ตนนับถือ 2) คนทุกคนที่อาศัยอยู่ในสังคมไทยควรเรียนรู้พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยเป็นสถาบันใหญ่ และเป็นสภาพแวดล้อมของสังคมไทยเพื่อดำเนินชีวิตและทำงานหรือทำหน้าที่ที่เป็นส่วนรวมในการพัฒนาสังคมไทยอย่างประสานกลมกลืนและได้ผลดี 3) สังคมไทยอาศัยพระพุทธศาสนาเป็นแหล่งคำสอนจริยธรรม และได้ยอมรับระบบจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นมาตรฐานที่ยึดถือตลอดมา คนไทยจึงควรเรียนรู้พุทธจริยธรรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิตพัฒนาสังคมให้บรรลุประโยชน์และสันติสุข นอกจากนี้ การสร้างรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธ สามารถสร้างประโยชน์ให้กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อตอบโจทย์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก ปัจจุบันธุรกิจท่องเที่ยวจัดว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากซึ่งถือได้ว่าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมหาศาลทำให้ประชาชนในภูมิภาคต่างๆ มีรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนของรัฐกิจโรงแรมบริษัทท่องเที่ยวมัคคุเทศก์และธุรกิจร้านค้า นอกจากนี้ การติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจาก การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ทำให้ภาษาอังกฤษทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ในฐานะภาษาต่างประเทศที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการและให้บริการในธุรกิจด้านนี้ ฉะนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ที่สุดในธุรกิจการท่องเที่ยว

ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาหลักที่ชาวต่างชาตินิยมใช้ เพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศกันมากที่สุด จนหลายคนนิยาม ภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษานานาชาติ (International language) หรือภาษาสากล (Global language) ที่มีความสำคัญและมี ความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานเป็นการพัฒนาทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และ ทักษะการเขียน ซึ่งทักษะทั้ง 4 ที่กล่าวมานั้นทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นทักษะการสื่อสารที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความรู้ทางภาษาอย่างชัดเจนและเนื่องจากทักษะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

จากการสำรวจนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและทักษะทางภาษาอังกฤษที่ตัวเองต้องการพัฒนา พบว่านักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจและต้องการที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านการพูด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พบปัญหาและอุปสรรคว่านักศึกษาส่วนมากประสบกับปัญหาในการพูดสื่อสารและการเรียบเรียงประโยค อีกทั้งยังขาดความเชื่อมั่นในการพูดภาษาอังกฤษ ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายทางจิตใจ วิตกกังวล ไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดมั่น จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษโดยองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง เช่นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ขาดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทำให้แก้ปัญหาได้เพียงแค่ชั่วคราว นักศึกษายังคงขาดที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังนั้นองค์กรทางศาสนาจะเป็นผู้สร้าง ผู้ชี้ทาง ผู้นำทางจิตใจและเป็นผู้ชี้้นำความสว่างความสงบผ่านหลักธรรมคำสอนให้แก่เหล่านักศึกษาให้พบเจอแต่ความสำเร็จ ความเจริญ

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนด้านพฤติกรรมเสี่ยงของบุคคลเพื่อให้เกิดความสมดุลในชีวิต สถาบันครอบครัวและสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะเกิดความปรองดอง ความรัก สัมผัสสามัคคี จนถึงความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน ดำรงตนอยู่ตามหลักไตรสิกขาและหลักเมตตาธรรมต่อกัน เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา องค์กรของรัฐและสังคมประเทศชาติ และให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560 - 2564) และเอื้อต่อความสมดุลระหว่างชีวิต ครอบครัว กับการทำงาน รวมทั้งได้มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัวได้อย่างสมดุลกันโดยเกี่ยวข้องกับ การแบ่งเวลา อาชีพ การเดินทางสัดส่วนของการใช้เวลาว่างของบุคคลและการใช้เวลาว่างกับครอบครัว รวมทั้งความก้าวหน้าและการได้รับความดีความชอบ สิ่งสำคัญการตั้งตนไว้ชอบและดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยยุคลบาท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง
2. เพื่อพัฒนาและนำเสนอพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง

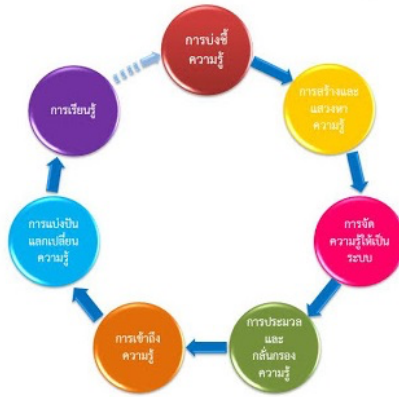
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปางเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเนื้อหาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษาโดยใช้กระบวนการ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) จากการลงศึกษาและบันทึกบริบทจริงภาคสนาม (Field note) และ การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง โดยใช้กระบวนการในการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอนลงพื้นที่ภาคสนาม ดังต่อไปนี้

1. การบ่งชี้ความรู้
2. การสร้างและแสวงหาความรู้
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้
5. การเข้าถึงความรู้

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้
7. การเรียนรู้

รูปภาพที่ 1 กิจกรรมการจัดการความรู้

ที่มา: สำนักงานศุลกากรภาคที่ 4, กิจกรรมการจัดการความรู้, [ออนไลน์],

แหล่งที่มา: www.bureau4.customs.go.th

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม

ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย ได้ทำการศึกษาในภาคสนาม โดยศึกษาสถานประกอบการเป้าหมายที่เป็นการประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศการค้าการนำเข้าและส่งออก สัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้แทนถึงการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และศึกษาในภาคสนามในพื้นที่คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 12 คน คณาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 5 คน และผู้ประกอบการที่เป็นการประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศการค้าการนำเข้าและส่งออก อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 6 คน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยคือ

- 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และ
- 2) แบบคำถามของการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการ

หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence: IOC) ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาคเท่ากับ 0.74

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดย

1) ศึกษาสถานประกอบการเป้าหมายที่เป็นการประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศการค้าการนำเข้าและส่งออก สัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้แทนถึงการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

2) สัมภาษณ์คณาจารย์ประจำหลักสูตร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

3) สัมภาษณ์นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

4) จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กลุ่มตัวอย่าง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์การจัดประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล แยกเป็นหมวดหมู่ เป็นกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาวิจัยและการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย นำเสนอเป็นลักษณะบรรยายเชิงพรรณนาโวหารในรูปความเรียง เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการพัฒนาและถ่ายทอดแลกเปลี่ยน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง พบว่า สถานประกอบการมีการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับคู่ค้าทางธุรกิจเป็นหลัก โดยจะติดต่อกันผ่านทางอีเมลล์และทางโทรศัพท์ ซึ่งในการติดต่อสื่อสารแต่ละครั้งนั้น ต้องใช้ทักษะทางภาษาอังกฤษพอสมควร ดังนั้น ผู้ที่จะรับหน้าที่ติดต่อสื่อสาร ต้องมีทักษะภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็น การฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่ดีในระดับหนึ่ง ดังนั้น การรับนักศึกษาเข้าทำงานหรือฝึกงานในตำแหน่งต่างๆ จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเป็นหลักและผู้ประกอบการบางท่านให้ความเห็นว่า ควรนำหลักอิทธิบาท 4 โดยคำนึงถึงความพร้อมในการที่จะทำงาน ความรักงาน ความเพียร มาใช้ในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าทำงานเพื่อที่จะได้คนที่เหมาะสมเข้ามาทำงาน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล พบว่า อาจารย์ทุกท่านให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การมีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติเพราะภาษาราชการของประเทศส่วนใหญ่จะเป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่ดี แต่บางคนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาความรู้เนื่องจากมีสิ่งรบกวนจากภายนอกเยอะ ยกตัวอย่างเช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ทางออนไลน์ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสียและสภาพแวดล้อมของตัวนักศึกษาเอง ในส่วนของอาจารย์ ได้มีการนำเอาสื่อออนไลน์มาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ได้มากขึ้น

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาด้วยกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน พบว่า นักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษดีจากการลงเรียนวิชาปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยและต้องการที่จะหาความรู้เพิ่มเติม รวมไปถึงพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับการเจรจาต่อรองและการพูดโดยทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า โดยส่วนตัวจะชอบเปิดคลิปวิดีโอเพื่อฟังภาษาอังกฤษ แต่ก็ไม่ค่อยได้พูดตามเนื่องจากมีความเขินอาย ขาดความมั่นใจเพราะกลัวออกเสียงผิด ในขณะเดียวกัน นักศึกษาบางคนให้สัมภาษณ์ว่า ตนเองพอจะมีทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยมีความอยากที่จะพัฒนาต่อไปเนื่องจาก นักศึกษามีความเชื่อว่าความสามารถทางทักษะภาษาอังกฤษที่ตนเองมีอยู่เพียงพอแล้ว

จากผลการสัมภาษณ์ข้างต้น โดยนำกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน มาใช้ในการศึกษาวิจัยสามารถแยกเป็นรายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การบ่งชี้ความรู้ พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้นักศึกษา โดยมีรายวิชาที่จะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและแสวงหาความรู้ พบว่า มีรายวิชาที่เนื้อหาคล้ายกับวิชาอื่นก็ถูกตัดออกและสร้างเป็นวิชาใหม่ขึ้นมาเพื่อตอบสนองกับความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นอย่างปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ พบว่า มีการจัดกลุ่มรายวิชาให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา เช่น กลุ่มรายวิชาที่เน้นพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะด้าน

ขั้นตอนที่ 4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ พบว่า เนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษมีการปรับให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น ครอบคลุมทักษะภาษาอังกฤษด้านต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนและเรียนรู้ได้เต็มที่

ขั้นตอนที่ 5 การเข้าถึงความรู้ พบว่า เหล่าอาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสอนทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงความรู้ได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยอาจารย์จะเป็นผู้เริ่มในหัวข้อต่างๆ แล้วให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงแลกเปลี่ยนความรู้

ขั้นตอนที่ 7 การเรียนรู้ พบว่า ในทุกภาคการศึกษา จะมีการเรียนรู้นอกสถานที่ เป็นการฝึกให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถในการสถานการณ์จริง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาและนำเสนอพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง พบว่า การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จบรรลุจุดประสงค์ได้ต้องอาศัยหลักธรรมสำคัญนำไปปฏิบัติ เช่น หลักอิทธิบาทธรรม 4 คือ ธรรมที่เป็นคุณเครื่องให้เกิดความสำเร็จในกิจการงานทั้งปวง ประกอบด้วย

1) ฉันทะ ความรักงาน คือ จะต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่และทั้งจะต้องเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งานและเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงานและมุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ นักศึกษาหรืออาจารย์

2) วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบด้วยความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการประกอบกิจการงานในหน้าที่หรือในอาชีพของตนจึงจะถึงความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าได้

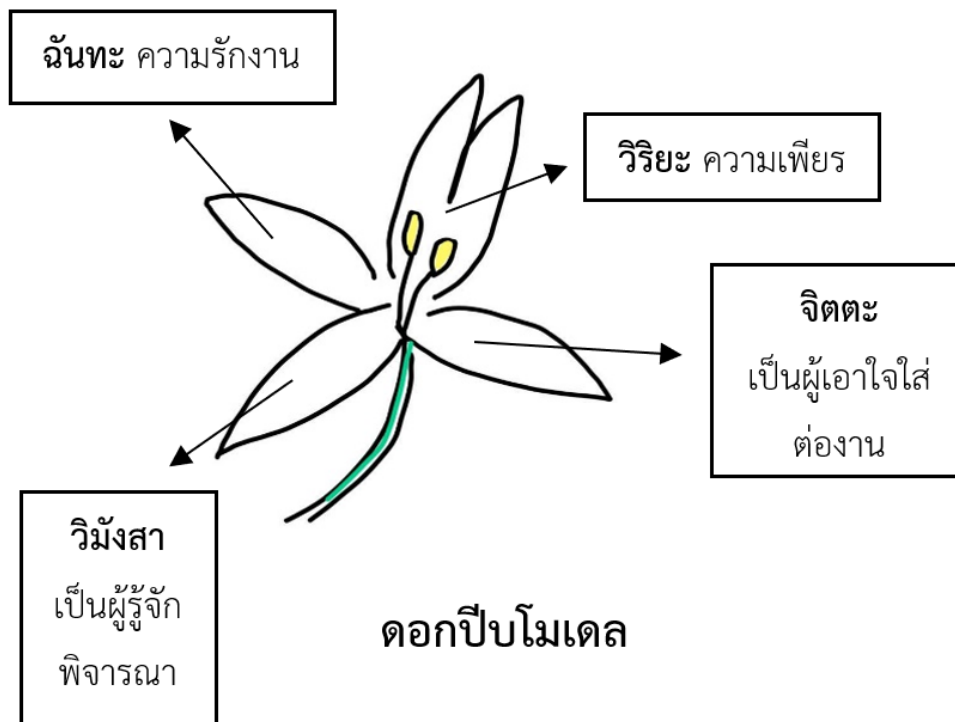
3) จิตตะ คือ ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับกรงานผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำและมุ่งกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ

4) วิมังสา คือ ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการปฏิบัติงานของตนเองและปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จให้ถึงความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้

หลักอิทธิบาทธรรม 4 ข้างต้น สามารถนำมาพัฒนาสร้างเป็นรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธได้ กล่าวคือ นักศึกษาจะต้องมีความรักในสิ่งที่ตนเองทำอยู่ มีจิตใจที่แน่วแน่ มีความเพียรพยายาม เอาใจใส่ในสิ่งที่ตนเองทำอยู่เสมอ เพื่อที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษที่ดี แต่ยังขาดการพัฒนาด้านพฤติกรรมเชิงพุทธ ดังจะเห็นได้จากผลการสัมภาษณ์ที่ว่า นักศึกษามีความขี้เกียจ ไม่กระตือรือร้น ดังนั้นการที่จะสร้างพฤติกรรมเชิงพุทธเพื่อที่จะช่วยนักศึกษาพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจ จึงต้องสร้างรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจโดยมุ่งเน้นการน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย คือ หลักธรรมที่เปรียบเทียบทางพระพุทธศาสนาเป็นโมเดลพฤติกรรมเชิงพุทธเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจ คือ อิทธิบาทธรรม 4 อันประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา เปรียบเทียบเป็น ผลผลิต (Outcome) จากการวิจัยคือ ดอกปีปโมเดล กล่าวคือ ดอกกาสะลอง หรือ ดอกปีป (ปีปขาว) มีกลิ่นหอม เปรียบประดุกคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความรักในสิ่งที่ตนเองทำควบคู่ไปกับการยึดมั่นในคุณธรรม (ฉันทะ) สีขาวของดอกปีปเปรียบตั้งความเพียรในจริยธรรมความรู้ ความเชี่ยวชาญ (วิริยะ) รวมถึงถึงความมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ เอาใจใส่ในทุกเรื่องเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาสังคมประเทศชาติ (จิตตะ) พร้อมทั้งเผยแพร่ออกเสียง และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม (วิมังสา)

รูปภาพที่ 2 รูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทางธุรกิจ:
ดอกปีบโมเดล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การมีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติเพราะภาษาราชการของประเทศส่วนใหญ่จะเป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่ดี อย่างไรก็ตาม สิ่งเร้าจากภายนอกไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือคนรอบข้างได้ส่งผลถึงการขาดแรงจูงใจในการพัฒนา ทั้งนี้เพราะ ตัวนักศึกษาบางคนมีความมั่นใจว่าตนเองมีความรู้เพียงพอแล้ว ในขณะที่นักศึกษาบางคนเกิดความกังวล เกิดความเขินอายที่จะใช้ภาษาอังกฤษ เมื่อนำกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอนมาใช้ศึกษาวิจัย ส่งผลให้มองเห็นภาพการพัฒนากิจกรรมการเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Richards (1998) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนควรเลือกใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการพูด

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงพุทธโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ จะทำให้การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จบรรลุจุดประสงค์ได้ โดยหลักธรรมสำคัญนำไปปฏิบัติ คือ หลักอิทธิบาทธรรม 4 คือ ธรรมที่เป็นคุณเครื่องให้เกิดความสำเร็จในกิจการงานทั้งปวง สอดคล้องกับผลงานวิจัยจาก Amornwivat (1990) ที่กล่าวว่า การใช้หลักธรรมให้ถูกวิธีจะสามารถช่วยพัฒนาให้เกิด

ปัญญาและแก้ปัญหาได้เหมาะสม และจากจากผลการสัมภาษณ์ ทั้งจากผู้ประกอบการ อาจารย์ และนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) คือ นักศึกษามีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่ดี สามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมได้ สถานศึกษารวมไปถึงอาจารย์มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ

จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ในปัจจุบันมีการเปิดกว้างทางเทคโนโลยีที่ทุกคนสามารถเชื่อมต่อกับโลกออนไลน์ได้ทุกที่ทั่วโลก ซึ่งเปรียบเสมือนดาบสองคม นักศึกษาจะต้องอดทนต่อสิ่งกวนใจต่างๆ รวมไปถึงลักษณะนิสัยส่วนบุคคล เช่น การขาดแรงจูงใจ ไม่กระตือรือร้น เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ อีกหนึ่งจุดอ่อนคือ สภาพแวดล้อมของนักศึกษาบางคนไม่สามารถที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้

โอกาส (Opportunities) คือ นักศึกษาในปัจจุบันมีโอกาสด้านการค้นคว้าหาความรู้สูง เนื่องจากนักศึกษาทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ได้ และหากมีหลักธรรมในใจหรือสามารถนำเอาพฤติกรรมเชิงพุทธไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน จะทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้สูง

ภาวะคุกคาม (Threats) คือ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ มีทั้งดีและไม่ดี นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมและบริบททางสังคมของนักศึกษาก็เป็นหนึ่งในภาวะคุกคามเนื่องจากสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคมของนักศึกษาบางคนอาจจะไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

จากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามข้างต้น การที่นักศึกษาจะสามารถประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้นั้น คือต้องมีหลักธรรมในใจและปฏิบัติตามหลักพฤติกรรมเชิงพุทธ

สรุป

การศึกษาในยุคปัจจุบันมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะหาความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาทางออนไลน์นอกเหนือจากเนื้อหาออฟไลน์ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียน อาจารย์ผู้สอนก็สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามยุคสมัยได้โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยในการสอน ไม่ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว สะดวก ดังนั้นในการที่จะสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จ นักศึกษาต้องมีการปฏิบัติตนให้เหมาะสม มีหลักธรรมอิทธิบาทธรรม 4 ในใจ และควบคุมความประพฤติของตนให้อยู่ในกรอบพฤติกรรมเชิงพุทธ นอกเหนือจากการเรียนในสถานศึกษาและเรียนนอกห้องเรียนแล้ว การที่มีหลักธรรมในใจควบคู่ไปกับการประพฤติตนให้อยู่ในกรอบพฤติกรรมเชิงพุทธจะช่วยให้นักศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 อาจารย์ผู้สอนควรสอดแทรกหลักธรรมไว้ในเนื้อหาของสื่อการสอน ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การประพฤติตนที่ดี และการมีคุณธรรม มาเผยแพร่เพื่อให้นักศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรทำวิจัยต่อยอดในรูปแบบของการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษด้านอื่น โดยสอดแทรกรูปแบบพฤติกรรมเชิงพุทธ

2.2 ควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับการศึกษาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ประโยชน์จากการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการเรียน รวมไปถึงในชีวิตประจำวัน

References

- Allen, T.D., Herst, D.E.L., Bruck, C.S., & Sutton, M. (2000). Consequences of associated with work-to-family conflict: A review and agenda for future research. *Journal of Occupational Health Psychology*, 5(2), 278-308.
- Amornwivat, S. (1990). *Teaching by Creating Faith*. Bangkok: O.S Printing House.
- Bunaiem, B. (2005). *An Application of Iddhipada Dhamma in Work Performance of the Workers at Phuket Air Control Center*. (Master's Thesis). Mahasarakham University. Maha Sarakham.
- Glezer, H., & Wolcott, I. (1999). Work and family life: Reciprocal effect. *Family Matters*, 52(3), 69-74.
- Greiner, M., Böhmman, T., & Krcmar, H. (2007). *A strategy for knowledge management*. Retrieved September 16, 2020, from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/110832127/full/html>
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2017). *12th Economic and Social Development Plan*. Retrieved September 5, 2020, from https://www.nesdc.go.th/dl_link.php?nid
- Piercy, N., & Giles, W. (1989). *Making SWOT Analysis Work*. Retrieved September 09, 2020, from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/EUM042/full/html>
- Richards, J.C. (1998). *Beyond Training*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tientong, W., & Samanyad, S. (2015). The Developing Learning Culture of the Municipal Schools of Subdistrict Administration Organization. *EAU Heritage Journal Social Science and Humanities*, 5(3), 155-167.
- Weber, J. (2009). Using Exemplary Business Practices to Identify Buddhist and Confucian Ethical Value Systems. *Business and Society Review*, 4(114), 511-540.